Oikeustapauskokoelma

UNIONIN TUOMIOISTUIMEN MÄÄRÄYS (viides jaosto)

2 päivänä heinäkuuta 2026 *

Ennakkoratkaisupyyntö – Kiireellinen ennakkoratkaisumenettely – Unionin tuomioistuimen työjärjestyksen 99 artikla – Vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alue – Oikeudellinen yhteistyö rikosasioissa – Puitepäätös 2002/584/YOS – Eurooppalainen pidätysmääräys, joka on annettu syytetoimenpiteitä ja vapaudenmenetyksen käsittävien rangaistusten täytäntöönpanoa varten – 6 artiklan 1 kohta – Pidätysmääräyksen antava oikeusviranomainen – 8 artiklan 1 kohdan c alakohta – Eurooppalainen pidätysmääräys, jonka syyttäjäviranomainen on antanut tuomioistuimen antaman kansallisen pidätysmääräyksen perusteella – Eurooppalaisen pidätysmääräyksen antamista koskevan tuomioistuinvalvonnan puuttuminen – Euroopan unionin perusoikeuskirjan 47 artikla – Tehokas oikeussuoja

Asiassa C-446/26 PPU [Blerens] [i],

jossa on kyse SEUT 267 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyynnöstä, jonka rechtbank Amsterdam (Amsterdamin alioikeus, Alankomaat) on esittänyt 6.5.2026 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut unionin tuomioistuimeen samana päivänä, saadakseen ennakkoratkaisun asiassa, joka koskee sellaisen eurooppalaisen pidätysmääräyksen täytäntöönpanoa, jonka kohteena on

RI

ja jossa asian käsittelyyn osallistuu

Openbaar Ministerie,

UNIONIN TUOMIOISTUIN (viides jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja M. L. Arastey Sahún sekä tuomarit J. Passer, E. Regan (esittelevä tuomari), D. Gratsias ja B. Smulders,

julkisasiamies: M. Campos Sánchez-Bordona,

kirjaaja: A. Calot Escobar,

ottaen huomioon ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen 6.5.2026 esittämän pyynnön, joka on saapunut unionin tuomioistuimeen samana päivänä ja jossa pyydetään ennakkoratkaisupyynnön käsittelemistä kiireellisessä menettelyssä unionin tuomioistuimen työjärjestyksen 107 artiklan mukaisesti,

* Oikeudenkäyntikieli: hollanti.

[i] Tämän asian nimi on kuvitteellinen nimi. Se ei vastaa asian minkään asianosaisen todellista nimeä.

ottaen huomioon viidennen jaoston 21.5.2026 tekemän päätöksen tämän pyynnön hyväksymisestä,

päätettyään julkisasiamiestä kuultuaan ratkaista asian perustellulla määräyksellä unionin tuomioistuimen työjärjestyksen 99 artiklan mukaisesti,

on antanut seuraavan

määräyksen

1 Ennakkoratkaisupyyntö koskee eurooppalaisesta pidätysmääräyksestä ja jäsenvaltioiden välisistä luovuttamismenettelyistä 13.6.2002 tehdyn neuvoston puitepäätöksen 2002/584/YOS (EYVL 2002, L 190, s. 1) 8 artiklan 1 kohdan c alakohdan, luettuna Euroopan unionin perusoikeuskirjan (jäljempänä perusoikeuskirja) 47 artiklan valossa, tulkintaa.

2 Tämä pyyntö on esitetty rikosoikeudenkäynnissä, joka koskee sellaisen eurooppalaisen pidätysmääräyksen täytäntöönpanoa Alankomaissa, jonka Kreikan toimivaltainen viranomainen on antanut kyseisen jäsenvaltion alueella asuvasta Kreikan kansalaisesta RI:stä syytetoimenpiteitä ja useiden vapaudenmenetyksen käsittävien rangaistusten täytäntöönpanoa varten.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

3 Puitepäätöksen 2002/584 1 artiklan, jonka otsikko on ”Eurooppalaisen pidätysmääräyksen määritelmä ja velvollisuus panna se täytäntöön”, 3 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Tämä puitepäätös ei vaikuta velvoitteeseen kunnioittaa [SEU] 6 artiklassa taattuja perusoikeuksia ja keskeisiä oikeusperiaatteita.”

4 Puitepäätöksen 6 artiklan, jonka otsikko on ”Toimivaltaisten [oikeus]viranomaisten nimeäminen”, 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Pidätysmääräyksen antanut oikeusviranomainen on pidätysmääräyksen antaneen jäsenvaltion sellainen oikeusviranomainen, jolla on kyseisen valtion lainsäädännön mukaan toimivalta antaa eurooppalainen pidätysmääräys.”

5 Puitepäätöksen 8 artiklan, jonka otsikko on ”Eurooppalaisen pidätysmääräyksen sisältö ja muoto”, 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Eurooppalaisessa pidätysmääräyksessä on liitteenä olevan lomakkeen mukaisesti esitettyinä seuraavat tiedot:

– –

c) ilmoitus siitä, onko olemassa täytäntöönpanokelpoinen tuomio, pidätysmääräys tai muu vastaava täytäntöönpanokelpoinen oikeudellinen päätös, joka kuuluu 1 ja 2 artiklan soveltamisalaan;

– –”

6 Puitepäätöksen 15 artiklan, jonka otsikko on ”Luovuttamispäätös”, 2 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Jos täytäntöönpanosta vastaava oikeusviranomainen katsoo, että pidätysmääräyksen antaneen jäsenvaltion toimittamat tiedot eivät riitä, jotta se voisi tehdä päätöksen luovuttamisesta, se pyytää toimittamaan kiireellisesti erityisesti 3–5 ja 8 artiklan osalta tarvittavat lisätiedot ja voi asettaa tietojen saamiselle määräajan ottaen huomioon tarpeen noudattaa 17 artiklassa vahvistettua määräaikaa.”

7 Puitepäätöksen 26 artiklan, jonka otsikko on ”Täytäntöönpanojäsenvaltiossa säilöön otettuna vietetyn ajan vähentäminen”, 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Pidätysmääräyksen antanut jäsenvaltio vähentää eurooppalaisen pidätysmääräyksen täytäntöönpanosta johtuvan säilöönottoajan vapausrangaistuksen kokonaisajasta, joka olisi suoritettava pidätysmääräyksen antaneessa jäsenvaltiossa vapaudenmenetyksen käsittävän rangaistuksen tai turvaamistoimenpiteen tuomitsemisen seurauksena.”

Pääasia ja ennakkoratkaisukysymys

8 Efeteio Thessalonikisin (Thessalonikin muutoksenhakutuomioistuin, Kreikka) syyttäjäviranomainen (jäljempänä Kreikan syyttäjäviranomainen) antoi 29.4.2025 RI:stä eurooppalaisen pidätysmääräyksen yhtäältä syytetoimenpiteitä varten toistuvista kotona tapahtuneista pahoinpitelyistä, jotka ovat rikoksia, joista Kreikassa voidaan määrätä enintään kymmenen vuoden tai kahden vuoden vapaudenmenetyksen käsittävä rangaistus, sekä toisaalta neljän sellaisen vapaudenmenetyksen käsittävän rangaistuksen täytäntöönpanoa varten, joiden pituus on viisi vuotta, kaksi vuotta, yksi vuosi ja neljä kuukautta.

9 Siltä osin kuin kyseinen eurooppalainen pidätysmääräys on annettu syytetoimenpiteitä varten, se perustuu Protodikeio Katerinisin (Katerinin alioikeus, Kreikka) tutkintatuomarin 29.5.2018 antamaan kansalliseen pidätysmääräykseen, sellaisena kuin sitä on täydennetty kyseisen tutkintatuomarin 22.10.2018 antamalla määräyksellä ja se on pysytetty voimassa Katerinin rikkomustuomioistuimen esitutkintaneuvoston ratkaisulla nro 26/2019.

10 Rechtbank Amsterdamissa (Amsterdamin alioikeus, Alankomaat) toimiva virallinen syyttäjä pyysi 30.10.2025 kyseistä tuomioistuinta, joka on ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin, panemaan mainitun eurooppalaisen pidätysmääräyksen täytäntöön. RI otettiin sen perusteella säilöön hänen luovuttamisekseen pidätysmääräyksen antaneeseen jäsenvaltioon.

11 Rechtbank Amsterdam katsoi 24.3.2026 antamassaan välipäätöksessä, että RI:n luovuttamisesta oli kieltäydyttävä kolmen niistä neljästä rangaistuksesta osalta, joihin eurooppalainen pidätysmääräys perustuu, mutta ettei se sitä vastoin nähnyt tässä vaiheessa mitään syytä täysin kieltäytyä hänen luovuttamisestaan, riippumatta siitä, voitiinko Kreikan syyttäjäviranomaisen päätökseen eurooppalaisen pidätysmääräyksen antamisesta, siltä osin kuin se koskee rikosoikeudellisia menettelyjä, hakea muutosta tuomioistuimessa, joka täyttää kaikilta osin vaatimukset, jotka liittyvät erottamattomasti tehokkaaseen oikeussuojaan.

12 Viimeksi mainitun seikan osalta ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin esitti Kreikan syyttäjäviranomaiselle, joka on pidätysmääräyksen antanut oikeusviranomainen, useita kysymyksiä, joiden tarkoituksena oli muun muassa selvittää yhtäältä, oliko myös

pidätysmääräyksen antaneen jäsenvaltion tuomioistuin tutkinut eurooppalaisen pidätysmääräyksen antamisajankohtana tai myöhemmässä vaiheessa kyseisen eurooppalaisen pidätysmääräyksen antamisen edellytykset syytetoimenpiteitä koskevan osan osalta ja erityisesti sen oikeasuhteisuuden, ja toisaalta, jos näin ei ole, voiko kyseisen jäsenvaltion tuomioistuin tutkia oikeasuhteisuuden ennen luovutettavaksi pyydetyn henkilön tosiasiallista luovuttamista.

13 Kreikan syyttäjäviranomainen vastasi viimeksi mainittuun kysymykseen 21.1.2026 päivätyllä kirjeellä ensinnäkin, että oikeusviranomainen, jolla on toimivalta antaa eurooppalainen pidätysmääräys, on toimivaltaisessa muutoksenhakutuomioistuimessa toimiva virallinen syyttäjä, joka ratkaisee, täyttyvätkö eurooppalaisen pidätysmääräyksen antamisen edellytykset suhteellisuusperiaate huomioon ottaen, toiseksi, että Kreikan tuomioistuin eli tutkintatuomari arvioi, täyttyvätkö kansallisen pidätysmääräyksen antamisen edellytykset suhteellisuusperiaate huomioon ottaen, ja kolmanneksi, että suhteellisuusperiaate on yleisesti hyväksytty ja Helleenien tasavallan perustuslaissa vahvistettu periaate, jota sovelletaan rikosoikeudellisen menettelyn kaikissa vaiheissa ja joka on otettu huomioon nyt käsiteltävässä asiassa sekä silloin, kun tutkintatuomari antaa kansallisen pidätysmääräyksen, että eurooppalaista pidätysmääräystä annettaessa.

14 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin toteaa, että käsiteltävä asia on samankaltainen kuin vireillä oleva asia C-722/25, Wertergen, riippumatta siitä, että pääasiassa kyseessä oleva eurooppalainen pidätysmääräys koskee myös vapaudenmenetyksen käsittävien rangaistusten täytäntöönpanoa, ja toistaa tuon asian taustalla olevassa ennakkoratkaisupyynnössä esitetyt perustelut ja toteaa pidätysmääräyksen antaneen oikeusviranomaisen toimittamien tietojen perusteella, että syyttäjän päätös antaa eurooppalainen pidätysmääräys syytetoimenpiteitä varten ei voi olla pidätysmääräyksen antaneessa jäsenvaltiossa tuomioistuimen valvonnan kohteena ennen etsityn henkilön luovuttamista. Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin toteaa myös, ettei se voi näiden tietojen perusteella määrittää, onko pidätysmääräyksen antaneen jäsenvaltion toimivaltainen tuomioistuin kansallisen pidätysmääräyksen antaessaan valvonut tai voiko se valvoa syytetoimenpiteitä varten annetun eurooppalaisen pidätysmääräyksen antamisen edellytyksiä ja erityisesti sen oikeasuhteisuutta, eikä sitä, voiko tuomioistuin valvoa kansallisen pidätysmääräyksen antamista koskevaa päätöstä ennen etsityn henkilön luovuttamista. Tältä osin merkitystä ei sen mukaan ole sillä, että teot, joista kyseistä henkilöä epäillään Kreikassa, ovat niiden luonteen ja niistä mahdollisesti määrättävän seuraamuksen vuoksi vakavia rikoksia ja että kyseinen henkilö asuu Kreikan alueen ulkopuolella.

15 Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen mukaan on näin ollen epäselvää, voiko etsitty henkilö ennen luovuttamistaan pidätysmääräyksen antaneeseen jäsenvaltioon saada tehokasta oikeussuojaa joko eurooppalaisen pidätysmääräyksen tai sen perustana olevan kansallisen oikeudellisen päätöksen eli kansallisen pidätysmääräyksen antamisen tasolla.

16 Kyseinen tuomioistuin muistuttaa tältä osin, että unionin tuomioistuin on katsonut 10.3.2021 antamansa tuomion PI (C-648/20 PPU, EU:C:2021:187) 47 ja 48 kohdassa, että henkilön, josta on annettu eurooppalainen pidätysmääräys syytetoimenpiteitä varten, on voitava saada tehokasta oikeussuojaa ennen hänen luovuttamistaan pidätysmääräyksen antaneeseen jäsenvaltioon ainakin toisella näistä vaadituista suojan tasoista eli joko eurooppalaisen pidätysmääräyksen tai sen oikeudellisen päätöksen osalta, johon kyseinen pidätysmääräys perustuu.

17 Tuo tuomio koskee tosin pääasiassa kyseessä olevasta tilanteesta poikkeavaa tilannetta, koska tuon tuomion taustalla olevassa asiassa syyttäjä oli antanut sekä eurooppalaisen pidätysmääräyksen että kansallisen pidätysmääräyksen.

18 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin ei kuitenkaan ole vakuuttunut siitä, että tästä eroavuudesta seuraisi, että nyt käsiteltävässä asiassa vaatimusta tehokkaasta oikeussuojasta ennen etsityn henkilön luovuttamista ei sovellettaisi yhteen näistä kahdesta tasosta. Unionin tuomioistuin on nimittäin vahvistanut tämän vaatimuksen suojan kahta tasoa koskevassa aikaisemmassa oikeuskäytännössään, muun muassa 27.5.2019 antamassaan tuomiossa OG ja PI (Lyypekin ja Zwickaun syyttäjäviranomaiset) (C-508/18 ja C-82/19 PPU, EU:C:2019:456), johon se viittaa 10.3.2021 annetun tuomion PI (C-648/20 PPU, EU:C:2021:187) 43–47 kohdassa. Kuten nyt käsiteltävässä asiassa, asiassa, jossa annettiin ensimmäinen näistä tuomioista, syyttäjä oli antanut eurooppalaisen pidätysmääräyksen, kun taas tuomioistuin oli antanut kansallisen pidätysmääräyksen. Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen mukaan on epätodennäköistä, että tuossa tuomiossa ilmaistua tehokkaan oikeussuojan vaatimusta ei sovellettaisi pääasiassa kyseessä olevan kaltaisessa tapauksessa.

19 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin toteaa, että se katsoi aiemmassa samankaltaisessa tapauksessa, joka koski Kreikan muutoksenhakutuomioistuimessa toimivan virallisen syyttäjän antaman eurooppalaisen pidätysmääräyksen täytäntöönpanoa, ettei perusoikeuskirjan 47 artiklassa taattua oikeutta tehokkaaseen oikeussuojaan ollut loukattu, koska tuomioistuin oli antanut kansallisen pidätysmääräyksen ennen etsityn henkilön luovuttamista ja koska kyseisen henkilön luovuttamisen jälkeen eurooppalaisen pidätysmääräyksen lainmukaisuus oli 13.1.2021 annettuun tuomioon MM (C-414/20 PPU, EU:C:2021:4, 72 ja 73 kohta) perustuvan oikeuskäytännön mukaisesti tarvittaessa voitava tutkia liitännäisesti siinä rikostuomioistuimessa, joka on toimivaltainen lausumaan pidätysmääräyksen perusteena olevista tosiseikoista.

20 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin pohtii kuitenkin, onko tällainen päättely edelleen pätevä kahdesta syystä.

21 Ensinnäkin tämä päättely edellyttää sen mukaan, että tilanteessa, jossa syyttäjä on antanut eurooppalaisen pidätysmääräyksen syytetoimenpiteitä varten, tehokkaan oikeussuojan vaatimus täyttyy jo kansallisen oikeudellisen päätöksen tasolla, jos tuomioistuin on antanut kansallisen pidätysmääräyksen. Sen mukaan 10.3.2021 annetun tuomion PI (C-648/20 PPU, EU:C:2021:187) 50–53 kohdasta kuitenkin ilmenee, että pelkästään tämä seikka ei ole riittävä, koska jos eurooppalaisen pidätysmääräyksen on antanut syyttäjä, tuomioistuimella on täytynyt olla kansallisen pidätysmääräyksen antaessaan ja siis ennen luovuttamista mahdollisuus valvoa eurooppalaisen pidätysmääräyksen antamisen edellytyksiä ja erityisesti sen oikeasuhteisuutta.

22 Toiseksi kyseinen päättely edellyttää sen mukaan, että eurooppalaisen pidätysmääräyksen antamisen edellytyksiä ja erityisesti sen oikeasuhteisuutta koskeva tuomioistuinvalvonta, jota pidätysmääräyksen antaneen jäsenvaltion tuomioistuin harjoittaa sen jälkeen, kun etsitty henkilö on luovutettu kyseiseen jäsenvaltioon, täyttää, kuten 13.1.2021 annetussa tuomiossa MM (C-414/20 PPU, EU:C:2021:4) tarkoitetussa tapauksessa, tehokkaan oikeussuojan vaatimuksen. Sen mukaan 10.3.2021 annetun tuomion PI (C-648/20 PPU, EU:C:2021:187) 54–57 kohdasta ilmenee kuitenkin, että pelkkä mahdollisuus saattaa eurooppalaisen pidätysmääräyksen antamista koskevan syyttäjän päätöksen laillisuus etsityn henkilön luovuttamisen jälkeen tuomioistuinvalvonnan piiriin ei täytä tällaista vaatimusta.

23 Tässä tilanteessa rechtbank Amsterdam on päättänyt lykätä asian käsittelyä ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavan ennakkoratkaisukysymyksen:

”Onko puitepäätöksen [2002/584] 8 artiklan 1 kohdan c alakohtaa, luettuna [perusoikeuskirjan] 47 artiklan valossa, tulkittava siten, että vaatimukset, jotka liittyvät erottamattomasti tehokkaaseen oikeussuojaan, jota syytetoimenpiteitä – ja vapaudenmenetyksen käsittävien rangaistusten täytäntöönpanoa – varten annetun eurooppalaisen pidätysmääräyksen kohteena olevan henkilön on saatava, eivät täyty, jos

– eurooppalaisen pidätysmääräyksen on antanut syyttäjä, jota voidaan pitää kyseisen puitepäätöksen 6 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuna ’pidätysmääräyksen antaneena oikeusviranomaisena’ mutta jonka päätökseen eurooppalaisen pidätysmääräyksen antamisesta ei voida kohdistaa pidätysmääräyksen antaneessa jäsenvaltiossa tuomioistuinvalvontaa ennen etsityn henkilön luovuttamista, kun

– kyseinen eurooppalainen pidätysmääräys – siltä osin kuin se koskee rikosoikeudellista syytteeseenpanoa – perustuu kansalliseen pidätysmääräykseen, jonka on antanut tuomioistuin, joka ei ole tämän määräyksen antamisen yhteydessä valvonut eurooppalaisen pidätysmääräyksen antamisen edellytyksiä, erityisesti sen oikeasuhteisuutta, ja jonka päätökseen ei voida kohdistaa määräyksen antaneessa jäsenvaltiossa tällaista tuomioistuinvalvontaa ennen etsityn henkilön luovuttamista?”

Kiireellistä ennakkoratkaisumenettelyä koskeva pyyntö

24 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin pyysi, että ennakkoratkaisupyyntö käsitellään Euroopan unionin tuomioistuimen perussäännön 23 a artiklan ensimmäisessä kohdassa ja unionin tuomioistuimen työjärjestyksen 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitetussa kiireellisessä ennakkoratkaisumenettelyssä.

25 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin esitti pyyntönsä tueksi, että ennakkoratkaisukysymys koskee EUT-sopimuksen kolmannen osan V osastossa tarkoitettua alaa ja että luovutettavaksi pyydetty henkilö on säilöön otettuna hänen luovuttamisekseen pidätysmääräyksen antaneeseen jäsenvaltioon. Luovuttamista koskevaa päätöstä ei voida tehdä ilman unionin tuomioistuimen vastausta esitettyyn kysymykseen, ja nopea vastaus vaikuttaa siten suoraan ja ratkaisevasti säilöönoton kestoon.

26 Tältä osin on ensinnäkin huomautettava, että ennakkoratkaisupyyntö koskee erityisesti puitepäätöksen 2002/584 8 artiklan 1 kohdan c alakohdan, joka kuuluu EUT-sopimuksen kolmannen osan vapauden, turvallisuuden ja oikeuden aluetta koskevassa V osastossa tarkoitettuihin aloihin, tulkintaa. Pyyntö voidaan näin ollen käsitellä kiireellisessä ennakkoratkaisumenettelyssä.

27 Toiseksi kiireellisyyttä koskevasta edellytyksestä on todettava, että vakiintuneesta oikeuskäytännöstä ilmenee, että tämä edellytys täyttyy, kun pääasiassa kyseessä olevaan henkilöön kohdistuu ennakkoratkaisupyynnön esittämisajankohtana vapaudenmenetys ja kun hänen säilössä pitämisensä jatkaminen riippuu unionin tuomioistuimen ratkaisusta, ja asianomaisen henkilön tilannetta on arvioitava sellaisena kuin se on ajankohtana, jolloin tutkitaan pyyntö ennakkoratkaisupyynnön käsittelemisestä kiireellisessä menettelyssä (ks. mm. tuomio 23.4.2026, Casotta, C-24/26 PPU, EU:C:2026:333, 55 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

28 Nyt käsiteltävässä asiassa unionin tuomioistuimen käytettävissä olevasta asiakirja-aineistosta ilmenee, että RI:hin on kohdistunut vapaudenmenetys 27.10.2025 lukien hänen luovuttamisekseen toimivaltaisille Kreikan viranomaisille ja että hän on tässä tilanteessa ajankohtana, jolloin tutkitaan pyyntö ennakkoratkaisupyynnön käsittelemisestä kiireellisessä ennakkoratkaisumenettelyssä, ja ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin on lisäksi täsmentänyt ennakkoratkaisupyynnössään, että tämän pyynnön vaikutuksena on RI:n säilöönoton jatkaminen 60 päivällä hänen luovuttamisekseen pidätysmääräyksen antaneeseen jäsenvaltioon.

29 Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen esittämällä kysymyksellä pyritään lähinnä siihen, että se voi täytäntöönpanosta vastaavana oikeusviranomaisena määrittää, oikeuttavatko unionin oikeuden säännökset, joihin tässä kysymyksessä viitataan, sen, että se kieltäytyy panemasta eurooppalaista pidätysmääräystä täytäntöön, siltä osin kuin se on annettu syytetoimenpiteitä varten, sillä perusteella, että se ei täytä vaatimuksia, jotka liittyvät tehokkaaseen oikeussuojaan, joka etsityn henkilön on saatava.

30 Unionin tuomioistuimen myöntävän vastauksen pitäisi lähtökohtaisesti johtaa RI:n vapauttamiseen, koska hänen luovuttamisestaan syytetoimenpiteitä varten pidätysmääräyksen antaneessa jäsenvaltiossa olisi kieltäydyttävä, ja hänen säilössä pitämistään on jatkettu yksinomaan tätä ennakkoratkaisumenettelyä varten.

31 Nyt käsiteltävässä asiassa eurooppalainen pidätysmääräys on tosin annettu myös neljän sellaisen vapaudenmenetyksen käsittävän rangaistuksen täytäntöön panemiseksi, jotka perustuvat pidätysmääräyksen antaneessa jäsenvaltiossa annettuihin täytäntöönpanokelpoisiin tuomioihin, eikä ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin ole esittänyt epäilyjä RI:n luovuttamisesta jonkin näistä rangaistuksista täytäntöönpanoa varten.

32 Puitepäätöksen 2002/584 26 artiklan 1 kohdan mukaan pidätysmääräyksen antaneen jäsenvaltion on vähennettävä eurooppalaisen pidätysmääräyksen täytäntöönpanosta johtuva säilöönottoaika sen vapausrangaistuksen kokonaisajasta, joka olisi suoritettava kyseisen jäsenvaltion alueella vapaudenmenetyksen käsittävän rangaistuksen tai turvaamistoimenpiteen tuomitsemisen seurauksena.

33 Tältä osin kieltäytyminen luovuttamasta henkilöä, joka on pidätetty syytetoimenpiteitä varten annetun eurooppalaisen pidätysmääräyksen täytäntöönpanoa varten ja josta on myös annettu tällainen pidätysmääräys vapausrangaistuksen täytäntöönpanoa varten, ei välttämättä johda hänen vapauttamiseensa.

34 Näin on silloin, kun pidätysmääräyksen antaneessa jäsenvaltiossa suoritettavan vapaudenmenetyksen käsittävän rangaistuksen kesto on riittävän pitkä, jotta se voi kattaa täytäntöönpanosta vastaavassa jäsenvaltiossa suoritetun vapaudenmenetyksen keston.

35 Nyt käsiteltävässä asiassa unionin tuomioistuimen käytettävissä olevasta asiakirja-aineistosta ilmenee, että jos RI luovutetaan pidätysmääräyksen antaneeseen jäsenvaltioon, hänelle määrätään vapaudenmenetyksen käsittävä rangaistus, jonka kesto on vähintään neljä kuukautta.

36 Koska RI:n vapaudenmenetyksen kesto Alankomaissa on jo pidempi kuin kyseisen rangaistuksen kesto, on katsottava, että kiireellisyysedellytys täyttyy, sillä RI:n säilössä pitäminen kyseisessä jäsenvaltiossa riippuu unionin tuomioistuimen ratkaisusta.

37 Näin ollen ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen pyyntö ennakkoratkaisupyynnön käsittelemisestä kiireellisessä ennakkoratkaisumenettelyssä on hyväksyttävä työjärjestyksen 108 artiklan 1 kohdan nojalla.

Ennakkoratkaisukysymyksen tarkastelu

38 Unionin tuomioistuimen työjärjestyksen 99 artiklassa määrätään, että jos ennakkoratkaisukysymykseen annettava vastaus on selvästi johdettavissa oikeuskäytännöstä tai jos ennakkoratkaisukysymykseen annettavasta vastauksesta ei ole perusteltua epäilystä, unionin tuomioistuin voi esittelevän tuomarin ehdotuksesta ja julkisasiamiestä kuultuaan milloin tahansa päättää ratkaista asian perustellulla määräyksellä.

39 Kyseistä määräystä on sovellettava nyt käsillä olevaan ennakkoratkaisupyyntöön.

40 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee kysymyksellään lähinnä, onko puitepäätöksen 2002/584 8 artiklan 1 kohdan c alakohtaa, luettuna perusoikeuskirjan 47 artiklan valossa, tulkittava siten, että kun syyttäjä, joka on kyseisen puitepäätöksen 6 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu ”pidätysmääräyksen antanut oikeusviranomainen”, on antanut eurooppalaisen pidätysmääräyksen syytetoimenpiteitä ja vapaudenmenetyksen käsittävien rangaistusten täytäntöönpanoa varten, tehokkaaseen oikeussuojaan, jota etsityn henkilön on saatava, liittyvät vaatimukset täyttyvät, vaikka yhtäältä syyttäjän päätökseen kyseisen eurooppalaisen pidätysmääräyksen antamisesta ei voida hakea muutosta tuomioistuimessa pidätysmääräyksen antaneessa jäsenvaltiossa ennen kyseisen henkilön luovuttamista ja vaikka toisaalta kyseinen eurooppalainen pidätysmääräys perustuu, siltä osin kuin se koskee syytetoimenpiteitä, kansalliseen pidätysmääräykseen, jonka on antanut tuomioistuin, joka ei ole tutkinut eurooppalaisen pidätysmääräyksen antamisen edellytyksiä ja erityisesti sen oikeasuhteisuutta ja jonka päätökseen ei myöskään voida hakea muutosta ennen kyseistä luovuttamista.

41 Heti aluksi on muistutettava, että sekä jäsenvaltioiden välisen keskinäisen luottamuksen periaatteella että vastavuoroisen tunnustamisen periaatteella, joka puolestaan perustuu jäsenvaltioiden keskinäiseen luottamukseen, on unionin oikeudessa perustavanlaatuinen merkitys, koska niiden avulla voidaan luoda alue, jolla ei ole sisäisiä rajoja, ja pitää sitä yllä. Juuri keskinäisen luottamuksen periaate edellyttää etenkin vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueen osalta sitä, että kukin jäsenvaltio katsoo – jollei kyse ole poikkeuksellisista olosuhteista –, että kaikki muut jäsenvaltiot noudattavat unionin oikeutta ja aivan erityisesti unionin oikeudessa tunnustettuja perusoikeuksia (tuomio 29.7.2024, Breian, C-318/24 PPU, EU:C:2024:658, 36 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

42 Puitepäätöksellä 2002/584 käyttöönotetun rikoksesta tuomittujen tai epäiltyjen henkilöiden luovuttamista koskevan yksinkertaistetun järjestelmän tehokkuus ja moitteeton toiminta perustuvat kuitenkin tiettyjen puitepäätöksessä asetettujen vaatimusten, joiden ulottuvuutta on täsmennetty unionin tuomioistuimen oikeuskäytännössä, noudattamiseen (tuomio 10.3.2021, PI, C-648/20 PPU, EU:C:2021:187, 36 kohta ja määräys 22.6.2021, Prosecutor of the regional prosecutor’s office in Ruse, Bulgaria, C-206/20, EU:C:2021:509, 40 kohta).

43 Ensinnäkin puitepäätöksen 2002/584 6 artiklan 1 kohdan mukaan ”pidätysmääräyksen antanut oikeusviranomainen” on pidätysmääräyksen antaneen jäsenvaltion sellainen oikeusviranomainen, jolla on kyseisen valtion lainsäädännön mukaan toimivalta antaa eurooppalainen pidätysmääräys.

44 Oikeuskäytännön mukaan tämän käsitteen alaan voidaan katsoa kuuluvan jäsenvaltion viranomaisia, jotka eivät välttämättä ole tuomareita tai tuomioistuimia mutta osallistuvat rikoslainkäyttöön tässä jäsenvaltiossa ja toimivat riippumattomasti suorittaessaan eurooppalaisen pidätysmääräyksen antamiseen liittyviä tehtäviä, ja tämä riippumattomuus edellyttää, että olemassa on sellaisia asemaa ja organisaatiota koskevia sääntöjä, joilla voidaan taata, ettei ole minkäänlaista vaaraa esimerkiksi siitä, että täytäntöönpanovalta tietyssä yksittäistapauksessa antaa pidätysmääräyksen antavalle oikeusviranomaiselle käskyjä, kun se tekee päätöstä pidätysmääräyksen antamisesta (tuomio 12.12.2019, Parquet général du Grand-Duché de Luxembourg ja Openbaar Ministerie (Lyonin ja Tours'in syyttäjäviranomaiset), C-566/19 PPU ja C-626/19 PPU, EU:C:2019:1077, 52 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

45 Nyt käsiteltävässä asiassa ei ole kiistetty kyseisen jäsenvaltion syyttäjäviranomaisen jäsenten osallistumista rikosoikeudenhoitoon Helleenien tasavallassa. Kyseinen syyttäjäviranomainen kuuluu siten puitepäätöksen 2002/584 6 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun pidätysmääräyksen antaneen oikeusviranomaisen käsitteen alaan.

46 Toiseksi puitepäätöksen 2002/584 8 artiklan 1 kohdan c alakohdan mukaan eurooppalaisessa pidätysmääräyksessä on esitettävä ilmoitus siitä, onko olemassa ”täytäntöönpanokelpoinen tuomio, pidätysmääräys tai muu vastaava täytäntöönpanokelpoinen oikeudellinen päätös”.

47 Oikeuskäytännöstä ilmenee, että tämän vaatimuksen noudattaminen on erityisen tärkeää, koska vaatimus merkitsee, että kun eurooppalainen pidätysmääräys annetaan, jotta toinen jäsenvaltio ottaisi etsityn henkilön kiinni ja luovuttaisi hänet syytetoimenpiteitä varten, tällaisen henkilön osalta on menettelyn ensimmäisessä vaiheessa jo noudatettu menettelyllisiä takeita ja kunnioitettu hänen perusoikeuksiaan, joiden suojaaminen pidätysmääräyksen antaneen jäsenvaltion oikeusviranomaisen on varmistettava, sovellettavan kansallisen oikeuden mukaisesti muun muassa kansallisen pidätysmääräyksen antamiseksi (tuomio 1.6.2016, Bob-Dogi, C-241/15, EU:C:2016:385, 55 kohta).

48 Koska puitepäätöksen 2002/584 8 artiklan 1 kohdan c alakohta sisältää sääntöjenmukaisuusvaatimuksen, jonka noudattaminen on eurooppalaisen pidätysmääräyksen pätevyyden edellytys, vaatimuksen noudattamatta jättämisen on lähtökohtaisesti johdettava siihen, ettei täytäntöönpanosta vastaava viranomainen pane kyseistä pidätysmääräystä täytäntöön (tuomio 1.6.2016, Bob-Dogi, C-241/15, EU:C:2016:385, 64 kohta).

49 Eurooppalaista pidätysmääräystä koskeva järjestelmä sisältää siten kyseisen 8 artiklan 1 kohdan c alakohdassa säädetyn vaatimuksen nojalla menettelyllisten oikeuksien ja perusoikeuksien kahdentasoisen suojan, jota etsityn henkilön on saatava, koska sen oikeudellisen suojan lisäksi, jota on annettava ensimmäisellä tasolla annettaessa kansallisen pidätysmääräyksen kaltainen kansallinen oikeudellinen päätös, suoja on varmistettava toisella tasolla annettaessa eurooppalainen pidätysmääräys, joka puolestaan voidaan tarvittaessa antaa lyhyessä ajassa kansallisen oikeudellisen päätöksen antamisen jälkeen (tuomio 10.3.2021, PI, C-648/20 PPU, EU:C:2021:187, 42 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen ja määräys 22.6.2021, Prosecutor of the regional prosecutor's office in Ruse, Bulgaria, C-206/20, EU:C:2021:509, 44 kohta).

50 Tämä suoja edellyttää, kun kyse on eurooppalaisen pidätysmääräyksen antamisen kaltaisesta toimenpiteestä, jolla voidaan puuttua asianomaisen henkilön vapautta koskevaan oikeuteen, että tästä tehtävä päätös täyttää tehokkaaseen oikeussuojaan liittyvät vaatimukset ainakin toisella näistä suojan tasoista (tuomio 13.1.2021, MM, C-414/20 PPU, EU:C:2021:4, 63 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

51 Tästä seuraa, että silloin kun jäsenvaltion lainsäädännössä toimivalta eurooppalaisen pidätysmääräyksen antamiseen on osoitettu viranomaiselle, joka siitä huolimatta, että se osallistuu lainkäyttöön kyseisessä jäsenvaltiossa, ei kuitenkaan ole tuomari tai tuomioistuin, kansallisen pidätysmääräyksen kaltaisen kansallisen oikeudellisen päätöksen, johon eurooppalainen pidätysmääräys kytkeytyy, on puolestaan täytettävä nämä vaatimukset (tuomio 10.3.2021, PI, C-648/20 PPU, EU:C:2021:187, 44 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen ja määräys 22.6.2021, Prosecutor of the regional prosecutor's office in Ruse, Bulgaria, C-206/20, EU:C:2021:509, 46 kohta).

52 Näiden vaatimusten noudattamisella voidaan näet taata täytäntöönpanosta vastaavalle oikeusviranomaiselle se, että päätös eurooppalaisen pidätysmääräyksen antamisesta syytetoimenpiteitä varten perustuu kansalliseen menettelyyn, johon kohdistuu tuomioistuinvalvonta, ja että henkilölle, josta kansallinen pidätysmääräys on annettu, on tarjottu kaikki tämäntyyppisen päätöksen tekemiselle ominaiset takeet ja erityisesti ne takeet, jotka perustuvat puitepäätöksen 2002/584 1 artiklan 3 kohdassa tarkoitettuihin perusoikeuksiin ja keskeisiin oikeusperiaatteisiin (tuomio 10.3.2021, PI, C-648/20 PPU, EU:C:2021:187, 45 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen ja määräys 22.6.2021, Prosecutor of the regional prosecutor's office in Ruse, Bulgaria, C-206/20, EU:C:2021:509, 47 kohta).

53 Lisäksi on todettava, että asianomaisen henkilön oikeuksien suojelun toinen taso edellyttää sitä, että kyseisen puitepäätöksen 6 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu ”pidätysmääräyksen antanut oikeusviranomainen” valvoo, että eurooppalaisen pidätysmääräyksen antamisedellytyksiä noudatetaan, ja tutkii objektiivisesti sen, onko pidätysmääräyksen antamista pidettävä oikeasuhteisena, ottamalla huomioon kaikki syyllisyyttä tukevat ja sitä vastaan puhuvat seikat ilman riskiä siitä, että muun muassa täytäntöönpanovallan käyttäjä antaisi sille ulkopuolisia käskyjä (tuomio 27.5.2019, OG ja PI (Lyypekin ja Zwickaun syyttäjäviranomaiset), C-508/18 ja C-82/19 PPU, EU:C:2019:456, 71 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen ja tuomio 13.1.2021, MM, C-414/20 PPU, EU:C:2021:4, 64 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen.

54 Puitepäätöksen 2002/584 6 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun ”pidätysmääräyksen antaneen oikeusviranomaisen” eli sen elimen, joka viime kädessä tekee päätöksen eurooppalaisen pidätysmääräyksen antamisesta, tehtävänä on näet huolehtia tästä toisen tason suojasta, ja näin on silloinkin, kun tämä eurooppalainen pidätysmääräys perustuu tuomarin tai tuomioistuimen antamaan kansalliseen päätökseen (tuomio 27.5.2019, OG ja PI (Lyypekin ja Zwickaun syyttäjäviranomaiset), C-508/18 ja C-82/19 PPU, EU:C:2019:456, 72 kohta).

55 Lisäksi on huomattava, että silloin kun pidätysmääräyksen antaneen jäsenvaltion lainsäädännössä toimivalta eurooppalaisen pidätysmääräyksen antamiseen on osoitettu viranomaiselle, joka tosin osallistuu lainkäyttöön kyseisessä jäsenvaltiossa mutta ei itse ole tuomioistuin, kyseisessä jäsenvaltiossa on oltava, siltä osin kuin on kyse päätöksestä antaa eurooppalainen pidätysmääräys ja erityisesti tällaisen päätöksen oikeasuhteisuudesta, käytössä sellainen oikeussuojakeino tuomioistuimessa, joka täyttää kaikki tehokkaaseen oikeussuojaan liittyvät vaatimukset (tuomio 10.3.2021, PI, C-648/20 PPU, EU:C:2021:187, 46 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen ja määräys 22.6.2021, Prosecutor of the regional prosecutor's office in Ruse, Bulgaria, C-206/20, EU:C:2021:509, 48 kohta).

56 Tällaisella oikeussuojakeinolla, joka kohdistuu viranomaisen, joka osallistuu lainkäyttöön ja on vaaditulla tavalla riippumaton täytäntöönpanovallasta mutta ei ole tuomioistuin, päätökseen eurooppalaisen pidätysmääräyksen antamisesta syytetoimenpiteitä varten, pyritään varmistamaan, että kyseistä päätöstä ja pidätysmääräyksen antamisen välttämättömiä edellytyksiä

– ja erityisesti sen oikeasuhteisuutta – koskeva tuomioistuinvalvonta on tehokasta oikeussuojaa koskevien vaatimusten mukainen (tuomio 13.1.2021, MM, C-414/20 PPU, EU:C:2021:4, 66 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

57 Näin ollen jäsenvaltioiden tehtävänä on varmistaa, että niiden oikeusjärjestyksissä taataan tehokkaasti puitepäätöksessä 2002/584, sellaisena kuin sitä on tulkittu unionin tuomioistuimen oikeuskäytännössä, edellytetty oikeussuojan taso niissä käytettävissä olevilla oikeussuojakeinoilla, jotka voivat vaihdella järjestelmästä toiseen (tuomio 13.1.2021, MM, C-414/20 PPU, EU:C:2021:4, 67 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

58 Tässä yhteydessä muun oikeusviranomaisen kuin tuomioistuimen eurooppalaisen pidätysmääräyksen antamisesta tekemään päätökseen kohdistuvan erillisen oikeussuojakeinon käyttöönottaminen on tältä osin vain yksi mahdollisuus (tuomio 13.1.2021, MM, C-414/20 PPU, EU:C:2021:4, 68 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

59 Näin ollen se seikka, että kansallisessa oikeusjärjestyksessä on menettelysääntöjä, joiden nojalla eurooppalaisen pidätysmääräyksen antamisen edellytykset ja erityisesti sen oikeasuhteisuus voidaan saattaa pidätysmääräyksen antavassa jäsenvaltiossa tuomioistuimen tutkittaviksi ennen sen antamista tai sen antamisen yhteydessä tai myöhemminkin, on tehokasta oikeussuojaa koskevien vaatimusten mukainen (tuomio 13.1.2021, MM, C-414/20 PPU, EU:C:2021:4, 69 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

60 Tästä oikeuskäytännöstä seuraa, että kun syyttäjä, joka on puitepäätöksen 2002/584 6 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu ”pidätysmääräyksen antanut oikeusviranomainen”, on antanut syytetoimenpiteitä varten eurooppalaisen pidätysmääräyksen, joka perustuu tuomioistuimen antamaan kansalliseen pidätysmääräykseen, perusoikeuskirjan 47 artiklassa vahvistettuun tehokkaaseen oikeussuojaan erottamattomasti kuuluvien kaikkien vaatimusten noudattaminen merkitsee sitä, että eurooppalaisen pidätysmääräyksen antamisen edellytykset, muun muassa sen oikeasuhteisuus, voivat olla pidätysmääräyksen antaneessa jäsenvaltiossa tuomioistuinvalvonnan kohteena.

61 Tältä osin unionin tuomioistuin on jo todennut, että kyseisessä 47 artiklassa tarkoitettu oikeus tehokkaaseen oikeussuojaan ei edellytä, että tätä tuomioistuinvalvontaa on voitava harjoittaa ennen kuin asianomainen henkilö luovutetaan pidätysmääräyksen antaneen jäsenvaltion toimivaltaisille viranomaisille (ks. tuomio 28.1.2021, Spetsializirana prokuratura (Oikeuksia koskeva ilmoitus), C-649/19, EU:C:2021:75, 79 ja 80 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen ja tuomio 30.6.2022, Spetsializirana prokuratura (Tiedot pidättämisestä tehdystä kansallisesta päätöksestä), C-105/21, EU:C:2022:511, 44 kohta).

62 Kuten ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin toteaa, 10.3.2021 annetussa tuomiossa PI (C-648/20 PPU, EU:C:2021:187, 47 ja 48 kohta) ja 22.6.2021 annetussa määräyksessä Prosecutor of the regional prosecutor’s office in Ruse, Bulgaria (C-206/20, EU:C:2021:509, 49 kohta) unionin tuomioistuin on tosin katsonut, että henkilön, josta on annettu eurooppalainen pidätysmääräys syytetoimenpiteitä varten, on voitava saada tehokasta oikeussuojaa ennen kuin hänet luovutetaan pidätysmääräyksen antaneeseen jäsenvaltioon, ainakin toisella mainitussa oikeuskäytännössä vaadituista kahdesta suojan tasosta, mikä edellyttää näin ollen, että tuomioistuinvalvonta on voitava kohdistaa joko eurooppalaiseen pidätysmääräykseen tai oikeudelliseen päätökseen, johon kyseinen pidätysmääräys perustuu, ennen kuin pidätysmääräys pannaan täytäntöön.

63 Unionin tuomioistuin on siten todennut, että puitepäätöksen 2002/584 8 artiklan 1 kohdan c alakohtaa, luettuna perusoikeuskirjan 47 artiklan valossa, on tulkittava siten, että ne tehokkaaseen oikeussuojaan, jota eurooppalaisen pidätysmääräyksen kohteena syytetoimenpiteitä varten olevan henkilön on saatava, liittyvät vaatimukset eivät täyty, kun sekä eurooppalaisen pidätysmääräyksen että oikeudellisen päätöksen, johon kyseinen määräys perustuu, on antanut syyttäjä, joka voidaan luonnehtia kyseisen puitepäätöksen 6 artiklan 1 kohdassa tarkoitetuksi pidätysmääräyksen antaneeksi oikeusviranomaiseksi, mutta kun niihin ei voida kohdistaa pidätysmääräyksen antaneessa jäsenvaltiossa tuomioistuinvalvontaa ennen kuin täytäntöönpanojäsenvaltio on luovuttanut etsityn henkilön (tuomio 10.3.2021, PI, C-648/20 PPU, EU:C:2021:187, 60 kohta ja määräys 22.6.2021, Prosecutor of the regional prosecutor's office in Ruse, Bulgaria, C-206/20, EU:C:2021:509, 54 kohta).

64 Kuten edellisestä kohdasta ilmenee, viimeksi mainittu vaatimus oli kuitenkin asetettu kyseiseen tuomioon ja kyseiseen määräykseen johtaneissa asioissa sen vuoksi, ettei tuomioistuin ollut osallistunut menettelyyn kummallakaan kahdesta suojelun tasosta ennen kyseistä luovuttamista, koska sekä kansallisen pidätysmääräyksen että eurooppalaisen pidätysmääräyksen oli antanut kyseisissä asioissa syyttäjä, joka oli puitepäätöksen 2002/584 6 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu ”pidätysmääräyksen antanut oikeusviranomainen”.

65 Kuten unionin tuomioistuin on näet nimenomaisesti todennut 10.3.2021 annetun tuomion PI (C-648/20 PPU, EU:C:2021:187) 51–54 kohdassa, 12.12.2019 annetusta tuomiosta Parquet général du Grand-Duché de Luxembourg ja Openbaar Ministerie (Lyonin ja Tours'in syyttäjäviranomaiset) (C-566/19 PPU ja C-626/19 PPU, EU:C:2019:1077, 67–71 kohta) ja 12.12.2019 annetusta tuomiosta Openbaar Ministerie (Ruotsin syyttäjäviranomainen) (C-625/19 PPU, EU:C:2019:1078, 46–53 kohta) ilmenee, että eurooppalaisen pidätysmääräyksen antamista koskevan syyttäjäviranomaisen päätöksen oikeasuhteisuutta koskeva tuomioistuinvalvonta voidaan suorittaa paitsi ennen etsityn henkilön luovuttamista myös luovuttamisen jälkeen, kun on olemassa joukko kansallisia menettelysäännöksiä, joilla taataan, että tuomioistuin osallistuu menettelyyn kyseistä henkilöä koskevan kansallisen pidätysmääräyksen antamisesta lähtien ja näin ollen ennen hänen luovuttamistaan, varsinkin silloin, kun kyseinen tuomioistuin arvioi lisäksi eurooppalaisen pidätysmääräyksen antamisen edellytyksiä ja erityisesti sen oikeasuhteisuutta.

66 Näin ollen vaatimus, jonka mukaan eurooppalaisen pidätysmääräyksen antamisen edellytyksiin ja erityisesti sen oikeasuhteisuuteen kohdistuvaa tuomioistuinvalvontaa on voitava harjoittaa ennen etsityn henkilön luovuttamista ja joka ilmenee 10.3.2021 annetun tuomion PI (C-648/20 PPU, EU:C:2021:187) 47, 48 ja 60 kohdasta sekä 22.6.2021 annetun määräyksen Prosecutor of the regional prosecutor's office in Ruse, Bulgaria (C-206/20, EU:C:2021:509) 49 ja 54 kohdasta, on ainoastaan oikeutettu poikkeuksellisesti sellaisissa erityisissä olosuhteissa, joista on kyse tuohon tuomioon ja tuohon määräykseen johtaneissa asioissa, joissa tuomioistuin ei ollut antanut kansallista pidätysmääräystä eikä eurooppalaista pidätysmääräystä. Sitä vastoin silloin, kun tuomioistuin on antanut toisen näistä pidätysmääräyksistä, tuomioistuinvalvonta voidaan tämän määräyksen 59 ja 61 kohdassa mainitun oikeuskäytännön mukaisesti tarvittaessa suorittaa luovuttamisen jälkeen.

67 Unionin tuomioistuimen oikeuskäytännöstä ilmenee näin ollen, että kansallinen järjestelmä, jossa syyttäjän, joka on puitepäätöksen 2002/584 6 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu ”pidätysmääräyksen antanut oikeusviranomainen”, jonka päätökseen ei voida hakea muutosta tuomioistuimessa ennen etsityn henkilön luovuttamista, syytetoimenpiteitä varten antama eurooppalainen pidätysmääräys perustuu sellaisen tuomioistuimen antamaan kansalliseen pidätysmääräykseen, joka ei valvo

eurooppalaisen pidätysmääräyksen antamisen edellytyksiä ja erityisesti sen oikeasuhteisuutta, on perusoikeuskirjan 47 artiklasta johtuvien vaatimusten mukainen, mikäli eurooppalaisen pidätysmääräyksen antamisen edellytyksiä koskevaa oikeussuojakeinoa voidaan käyttää ennen luovuttamista tai luovuttamisen jälkeen.

68 Tässä yhteydessä on vielä muistutettava, että unionin tuomioistuin totesi 13.1.2021 antamansa tuomion MM (C-414/20 PPU, EU:C:2021:4) 72 kohdassa lähinnä, että jos pidätysmääräyksen antaneessa jäsenvaltiossa ei ole menettelysääntöjä, joiden nojalla eurooppalaisen pidätysmääräyksen edellytykset ja erityisesti sen oikeasuhteisuus voitaisiin saattaa tuomioistuimen valvottaviksi, unionin oikeudessa annetaan kyseisen jäsenvaltion tuomioistuimelle toimivalta valvoa liitännäisesti eurooppalaisen pidätysmääräyksen pätevyyttä.

69 Nyt käsiteltävässä asiassa ennakkoratkaisupyyntöön sisältyvistä seikoista ilmenee, että niiden tietojen mukaan, jotka Kreikan syyttäjäviranomainen on toimittanut vastauksena ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen pyyntöön, syyttäjä, joka on puitepäätöksen 2002/584 6 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu ”pidätysmääräyksen antanut oikeusviranomainen”, valvoo eurooppalaisen pidätysmääräyksen antamisen edellytysten noudattamista ja erityisesti sen oikeasuhteisuutta ja että tuomioistuin, joka on antanut kansallisen pidätysmääräyksen, johon kyseinen eurooppalainen pidätysmääräys perustuu, ei valvo eurooppalaista pidätysmääräystä tällä tavalla vaan tutkii ainoastaan, täyttääkö kansallinen pidätysmääräys sen antamisen edellytykset ja erityisesti sen, onko se oikeasuhteinen.

70 Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen tekemän arvioinnin mukaan näistä tiedoista voidaan päätellä, ettei kyseinen tuomioistuin eikä mikään muukaan kansallinen tuomioistuin valvo ennen etsityn henkilön luovuttamista, ovatko eurooppalaisen pidätysmääräyksen antamisen edellytykset suhteellisuusperiaatteen mukaisia.

71 Ennakkoratkaisupyynnöstä ei sitä vastoin käy selvästi ilmi, säädetäänkö Kreikan oikeudessa etsityn henkilön luovuttamisen jälkeen oikeussuojakeinosta, jonka avulla tuomioistuin voi valvoa eurooppalaisen pidätysmääräyksen antamisen edellytyksiä ja erityisesti sen oikeasuhteisuutta.

72 On siis ilmeistä, että tällainen järjestelmä on perusoikeuskirjan 47 artiklasta johtuvien tehokasta oikeussuojaa koskevien vaatimusten mukainen vain, mikäli pidätysmääräyksen antaneessa jäsenvaltiossa säädetään tällaisesta oikeussuojakeinosta, mikä ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen on tarkistettava pyytämällä tarvittaessa puitepäätöksen 2002/584 15 artiklan 2 kohdan mukaisesti pidätysmääräyksen antanutta oikeusviranomaista toimittamaan sille kiireellisesti kaikki tarvittavat lisätiedot.

73 Pääasiassa kyseessä olevan eurooppalaisen pidätysmääräyksen, siltä osin kuin se on annettu syytetoimenpiteitä varten, täytäntöönpanosta on siis kieltäydyttävä vain, jos tällaista oikeussuojakeinoa ei ole olemassa.

74 Esitettyyn kysymykseen on edellä esitetyn perusteella vastattava, että puitepäätöksen 2002/584 8 artiklan 1 kohdan c alakohtaa, luettuna perusoikeuskirjan 47 artiklan valossa, on tulkittava siten, että kun syyttäjä, joka on kyseisen puitepäätöksen 6 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu ”pidätysmääräyksen antanut oikeusviranomainen”, on antanut eurooppalaisen pidätysmääräyksen syytetoimenpiteitä ja vapaudenmenetyksen käsittävien rangaistusten täytäntöönpanoa varten, tehokkaaseen oikeussuojaan, jota etsityn henkilön on saatava, liittyvät vaatimukset täyttyvät, vaikka yhtäältä syyttäjän päätökseen kyseisen eurooppalaisen pidätysmääräyksen antamisesta ei voida hakea muutosta tuomioistuimessa pidätysmääräyksen antaneessa jäsenvaltiossa ennen

kyseisen henkilön luovuttamista ja vaikka toisaalta kyseinen eurooppalainen pidätysmääräys perustuu, siltä osin kuin se koskee syytetoimenpiteitä, kansalliseen pidätysmääräykseen, jonka on antanut tuomioistuin, joka ei ole tutkinut eurooppalaisen pidätysmääräyksen antamisen edellytyksiä ja erityisesti sen oikeasuhteisuutta ja jonka päätökseen ei myöskään voida hakea muutosta ennen kyseistä luovuttamista, mikäli pidätysmääräyksen antaneessa jäsenvaltiossa säädetään luovuttamisen jälkeen tällaisesta oikeussuojakeinosta, jolla taataan eurooppalaisen pidätysmääräyksen antamisen edellytysten ja erityisesti sen oikeasuhteisuuden valvonta.

Oikeudenkäyntikulut

75 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely unionin tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (viides jaosto) on määrännyt seuraavaa:

Eurooppalaisesta pidätysmääräyksestä ja jäsenvaltioiden välisistä luovuttamismenettelyistä 13.6.2002 tehdyn neuvoston puitepäätöksen 2002/584/YOS 8 artiklan 1 kohdan c alakohtaa, luettuna Euroopan unionin perusoikeuskirjan 47 artiklan valossa,

on tulkittava siten, että

kun syyttäjä, joka on kyseisen puitepäätöksen 6 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu ”pidätysmääräyksen antanut oikeusviranomainen”, on antanut eurooppalaisen pidätysmääräyksen syytetoimenpiteitä ja vapaudenmenetyksen käsittävien rangaistusten täytäntöönpanoa varten, tehokkaaseen oikeussuojaan, jota etsityn henkilön on saatava, liittyvät vaatimukset täyttyvät, vaikka yhtäältä syyttäjän päätökseen kyseisen eurooppalaisen pidätysmääräyksen antamisesta ei voida hakea muutosta tuomioistuimessa pidätysmääräyksen antaneessa jäsenvaltiossa ennen kyseisen henkilön luovuttamista ja vaikka toisaalta kyseinen eurooppalainen pidätysmääräys perustuu, siltä osin kuin se koskee syytetoimenpiteitä, kansalliseen pidätysmääräykseen, jonka on antanut tuomioistuin, joka ei ole tutkinut eurooppalaisen pidätysmääräyksen antamisen edellytyksiä ja erityisesti sen oikeasuhteisuutta ja jonka päätökseen ei myöskään voida hakea muutosta ennen kyseistä luovuttamista, mikäli pidätysmääräyksen antaneessa jäsenvaltiossa säädetään luovuttamisen jälkeen tällaisesta oikeussuojakeinosta, jolla taataan eurooppalaisen pidätysmääräyksen antamisen edellytysten ja erityisesti sen oikeasuhteisuuden valvonta.

Allekirjoitukset